



*Epitaaf vzw is een ledenvereniging van vrijwilligers. Het initiële doel was te sensibiliseren voor het behoud van funerair erfgoed maar sinds de vereniging haar intrek heeft genomen in de voormalige ateliers Salu is haar grootste bekommernis te ijveren voor het in stand houden van het atelier en de collectie.*

*Het atelier wordt jaarlijks opengesteld tijdens ondermeer Erfgoeddag en Open Monumentendagen (Brussel) en kan ook op speciaal verzoek en tegen vergoeding voor groepen worden opengesteld.*

*Voor de aangesloten leden zijn er jaarlijks enkele excursies en activiteiten waarvan de inhoud wordt gecommuniceerd via de elektronische nieuwsbrief 'Tafofiel'.*

*Meer informatie is te vinden op :  
<https://www.epitaaf.org/epitaaf-vzw>  
contact: [Info@epitaaf.org](mailto:Info@epitaaf.org)*

*Epitaaf vzw  
Onze-Lieve-Vrouwvoorplein 16  
1020 Brussel (Laken)*

Aan de ingang van het kerkhof van Laken staat een merkwaardig gebouw dat meteen de aandacht trekt van de kerkhofbezoeker. Ernest Salu I (1846-1923) startte er in 1872 een beeldhouwersatelier om er zich toe te leggen op de funeraire kunst en architectuur. De creaties van Ernest Salu I en na hem van zijn zoon Ernest II (1885-1980) en kleinzoon Ernest III (1909-1987) zijn tot vandaag beeldbepalend aanwezig op de Lakense begraafplaats en weerspiegelen de ontwikkelingen in de funeraire kunst van het laatste kwart van de 19<sup>de</sup> eeuw tot ver in de 20<sup>ste</sup> eeuw.

Meer dan honderd jaar was het atelier actief. Het gebouw groeide mee met het 'bedrijf' dat omstreeks 1900 een artistiek hoogtepunt bereikte. Een eerste voorlopig en houten atelier werd snel vervangen door een stenen gebouw. Het atelier was op maat van de creatie en realisatie van beelden en het 'echte' werk speelde zich af in het modeleer atelier en het marmerbewerkingsatelier die voor de bezoeker (klant) verborgen bleef. Afgewerkte beelden werden getoond in de wintertuin (1912) en in de voorkoer. Het kerkhof zelf was één grote 'showroom'. In de 'vitrine', het meest vooruitgeschoven volume van het gebouw werden funeraire parafernalia en bloemenkransen uitgesteld. De woonst(en) van de Salu's in de Leopoldstraat sloten aan bij de ateliers.

De Salu's waren getalenteerde amateurfotografen die er een gewoonte van maakten om het hele proces in beeld te brengen. Foto's van poserende modellen, van maquettes, van kunstenaars aan het werk, van de montage van grafmonumenten etc. geven een beeld van de veelzijdigheid aan activiteit in het atelier. Hoewel er rekening moet worden gehouden met een zekere vorm van mise-en-scène die eigen is aan dergelijke atelierfoto's zijn het vandaag unieke documenten die ons toelaten een blik te werpen achter de schermen.

De teloorgang van de funeraire cultuur – die een triest hoogtepunt kende met de afschaffing van de eeuwigdurende concessie in 1971- betekende dat de laatste Salu zich genoodzaakt zag het atelier te sluiten in 1983 en zodoende meer dan een eeuw grafkunst van drie generaties beeldhouwers af te ronden.

Epitaaf vzw werd opgericht in 1984 vanuit de bekommernis voor het behoud van het bedreigd funerair erfgoed. Het is dus geen toeval dat er midden jaren 1980 contacten waren tussen deze vereniging en Salu III. Na diens overlijden in 1987 werd er in samenspraak met de nazaten een oplossing gezocht om deze uitzonderlijke plek niet verloren te laten gaan. In 1989 nam Epitaaf vzw haar intrek in de ateliers die in 1992 als monument werden beschermd. Sindsdien werden verschillende restauratiecampagnes opgezet om de gebouwen terug naar hun oude glorie te brengen.

De inspanning van Epitaaf vzw beperkt zich niet tot de opwaardering van de gebouwen maar is ook toegespitst op de zorg voor een omvangrijke collectie. Uniek is net dat het atelier bewaard is gebleven met de volledige inboedel: archief, gipsmodellen, beeldhouwersalaam.... Vooral de band tussen het ateliergebouw, de collectie en de omgeving – het kerkhof van Laken- is een grote troef in de ont-sluiting van deze "lieu de mémoire".

In de voorbije drie decennia heeft Epitaaf vzw de Salu collectie aangevuld met andere collecties (o.a. Beernaert), waardoor het voormalige atelier Salu stilaan uitgroeit tot een heus museum en documentatiecentrum voor funeraire kunst.



*tentoonstellingsruimte*



*wintertuin*